

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ :
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Διδαγμένο κείμενο
Θουκυδίδου *Ἱστοριῶν*, Β' 37

"Χρώμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούση τοὺς τῶν πέλας νόμους, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τισὶν ἢ μιμούμενοι ἑτέρους. καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται· μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἐν τῷ εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλεόν ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται, οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων γέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανεία κεκώλυται. ἐλευθέρως δὲ τὰ τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονὴν τι δρᾶ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι. ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν, τῶν αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει καὶ τῶν νόμων, καὶ μάλιστα αὐτῶν ὅσοι τε ἐπ' ὠφελία τῶν ἀδικουμένων κεῖνται καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσιν".

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα "**Χρώμεθα γὰρ πολιτεία ...κεκώλυται**".

Μονάδες 10

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

B.1. "**Μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους... κεκώλυται**".

Ποιες βασικές αρχές της αθηναϊκής δημοκρατίας παρουσιάζονται στο τμήμα αυτό, πώς ορίζονται από τον Θουκυδίδη και πώς συνδυάζονται μεταξύ τους στο πλαίσιο της λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος;

Μονάδες 15

B.2. "**Ἐλευθέρως... προστιθέμενοι**".

Ποια στοιχεία από την περιγραφή αυτή της ελευθερίας σας φαίνεται ότι εξιδανικεύουν την αθηναϊκή δημοκρατία και ποια την παρουσιάζουν ρεαλιστικά; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 15

B.3. Ποια ήταν η δομή ενός συνηθισμένου επιταφίου λόγου στην αρχαία Αθήνα, και σε τι διαφέρει ως προς αυτήν ο Επιτάφιος του Περικλή;

Μονάδες 10

B.4. Να γράψετε τα ρήματα της αρχαίας ελληνικής από τα οποία παράγονται οι παρακάτω λέξεις:

ἀξίωσις, νόμος, ἀκρόασις, ἐπιτήδευμα, ὄψις.

Μονάδες 10

Γ. Αδίδακτο κείμενο

Ἄνδοκίδου, Περί τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνης, 13-14

Σκεψώμεθα οὖν πρῶτον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διὰ τί καὶ πολεμήσωμεν. οἶμαι γὰρ ἂν πάντας ἀνθρώπους ὁμολογήσαι διὰ τάδε δεῖν πολεμεῖν, ἢ ἀδικουμένους ἢ βοηθοῦντας ἠδίκημένοις. ἡμεῖς τοίνυν αὐτοὶ τε ἠδικούμεθα, Βοιωτοῖς τε ἀδικουμένοις ἐβοηθοῦμεν. εἰ τοίνυν ἡμῖν τέ ἐστι τοῦτο παρὰ Λακεδαιμονίων, τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι, Βοιωτοῖς τε δέδοκται ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην ἀφεῖσιν Ὀρχομενὸν αὐτόνομον, τίνος ἕνεκα πολεμήσωμεν; ἵνα ἢ πόλις ἡμῶν ἐλευθέρα ᾖ; ἀλλὰ τοῦτό γε αὐτῇ ὑπάρχει. ἀλλ' ὅπως ἡμῖν τείχη γένηται; ἔστι καὶ ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης.

Γ.1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το κείμενο.

Μονάδες 20

Γ.2.α. τάδε, τίνος, ἡμῶν, αὐτῇ.

Να αναγνωρίσετε το είδος καθεμιάς από τις παραπάνω αντωνυμίες και να γράψετε τον αντίστοιχο τύπο της στον άλλο αριθμό (ενικό ή πληθυντικό ανάλογα).

Μονάδες 4

**Γ.2.β. σκεψώμεθα, ὁμολογήσαι, ἀδικουμένους,
ἀφεῖσιν, ἢ, γένηται.**

Να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής στο χρόνο και τη φωνή που βρίσκεται ο καθένας από τους παραπάνω τύπους.

Μονάδες 6

Γ.3.α. "εἰ τοίνυν ἡμῖν... ἐκ τῆς εἰρήνης".

Να γράψετε τους προσδιορισμούς του σκοπού που υπάρχουν στο τμήμα αυτό.

Μονάδες 6

Γ.3.β. Εἰ τοίνυν ἡμῖν τέ ἐστι τοῦτο παρὰ Λακεδαιμονίων, τίνος ἔνεκα πολεμήσωμεν;

Τι δηλώνει αυτός ο υποθετικός λόγος;

Μονάδες 2

Να τον μετατρέψετε έτσι, ώστε να δηλώνει το προσδοκώμενο.

Μονάδες 2